

Růže plstnatá

Rosa tomentosa Sm.

Stupeň ohrožení: C4

POPIS

Keř dorůstající výšky 2 m, obvykle hustě větvený s obloučnatě sehnutými větvemi, někdy jako opíravá liána. Ostny na prýtech nepravidelně rozmístěné, sehnuté až hákovitého tvaru. Listy se 2-3 jařmy eliptických, vejčitých až obvejčitých lístků, tupě zašpičatělých. Jednotlivé lístky jsou při bázi klínovité, na okraji dvakrát zubaté, zuby na špičkách žláznaté, silice voní po terpentýnu. Na svrchní straně jsou lístky řídce, na spodní hustě chlupaté až plstnaté, někdy přisedle žláznaté. Květy obvykle ve 2-5četných květenstvích, zřídka jednotlivé, světle růžové, slabě vonící. Vnější kališní lístky zpeřené, s několika přívěsky, žláznaté. Po odkvětu první dva dolů sehnuté, další směřující do stran, všechny během dozrávání šípku opadavé. Čnělky řídce chlupaté až lysé, v řídké hlavičce. Plodní stopky 2-3x delší než šípek, řídce stopkatě žláznaté, někdy i řídce chlupaté. Šípky nejčastěji kulovité až zploštěle kulovité, na bázi případně na celém povrchu roztroušeně žláznaté, červené barvy, brzy měknoucí. Velmi variabilní druh s taxonomickým postavením mezi *R. sherardii* a *R. canina*. Od podobných aromatických růží se liší plstnatými listy. *Rosa sherardii* nemá ostny hákovitého tvaru, ale tenké, štíhlé, přímé s okrouhlouází.

EKOLOGICKÉ NÁROKY

Nejčastěji obsazuje meze a pastviny na výsluní i v polostínu, okraje lesů a remízků, někdy i štěrbinu skalních výchozů. Roste na mělkých i hlubokých půdách, kamenitých až hlinitopísčitých, není náročná na podklad – od vápenců po krystalinikum. Nachází se v nadmořských výškách do 600 (max. 800) m, na svazích s převažující severovýchodní expozicí. Optimum výskytu nalézá v sekundárních i primárních křovinatých společenstvech třídy *Rhamno-Prunetea*, odkud proniká jak do travních společenstev třídy *Festuco-Brometea*, tak do lesních společenstev, jako např. svazů *Alnion glutinosae* a *Tilio-Acerion*.

ROZŠÍŘENÍ

Západní, střední a jižní Evropa. U nás roztroušeně po celém území od nížin až do podhorských poloh, s těžištěm v mezofytiku. Výskyt byl zaznamenán v následujících fytogeografických okresech: Bílé Karpaty lesní (1), Bílé Karpaty stepní (1), Branžovský hvozd (3), Cidlinská pánev (1), Českomoravské mezihoří (2), Český kras (1), Dolní Povltaví (2), Doupovské vrchy (2), Dražanská vrchovina (1), Haná (2), Hanušovická-rychlebská vrchovina (8), Horažďovická pahorkatina (2), Kutnohorská pahorkatina (1), Lounsko-labské středohoří (1), Lužická kotlina (1), Lužické hory (2), Moravská brána (1), Moravské podhůří Vysočiny (5), Moravský kras (1), Nízký Jeseník (1), Plzeňská pahorkatina (4), Podještědí (2), Podkrkonoší (1), Ralsko-bezděžská tabule (1), Slezská pahorkatina (3), Střední Polabí (1), Střední Povltaví (1), Středočeská tabule (2), Šluknovská pahorkatina (6), Šumavsko-novohradské podhůří (3), Verneřické středohoří (9), Votická pahorkatina (1), Východní Polabí (1), Znojmsko-brněnská pahorkatina (7), Žďárské vrchy (1), Železné hory (14).

PŘÍČINY OHROŽENÍ

Jako většina ohrožených růží se vyskytuje na nelesních stanovištích lesostepního charakteru, kde se šíří v rámci sukcese po opuštění pastvy, či na dalších antropicky

podmíněných biotopech (meze, úvozy, lesní okraje). Všechny tyto biotopy jsou v současné krajině velmi vzácné, neboť byly zničeny v době kolektivizace. Na stávajících lokalitách jsou keře v rámci sukcese často vyřezávány či vypalovány při managementu nelesních biotopů, řada potenciálně vhodných biotopů je silně ruderalizovaná.

SEZNAM LITERATURY

JIČÍNSKÁ D., 1975. *Diversity of pollination in some Rosa species*. Preslia, 47, 267-274.

JIČÍNSKÁ D., 1976. *Autogamy in various species of the genus Rosa*. Preslia, 48, 225-229.

KLÁŠTERSKÁ I., 1969. *Cytology and some chromosome numbers of Czechoslovak roses I*. Folia geobotanica et Phytotaxonomica, 4: 175-189.

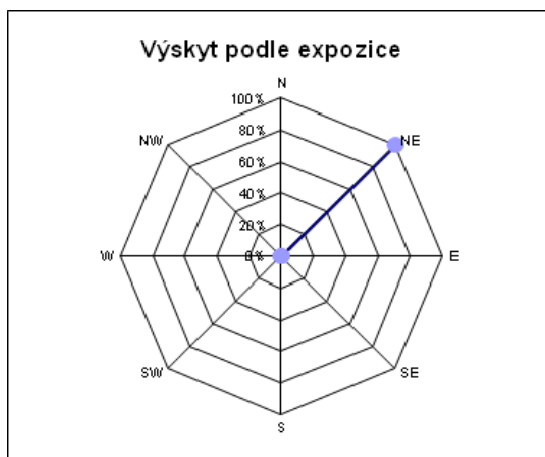
KLÁŠTERSKÁ I., KLÁŠTERSKÝ I., 1974. *Cytology and some chromosome numbers of Czechoslovak roses II*. Bot. Not., 127: 328-337.

KONČALOVÁ M. N., KLÁŠTERSKÝ I., 1974. *Cytology and some chromosome numbers of Czechoslovak roses III*. Folia geobotanica et Phytotaxonomica, 13: 67-93.

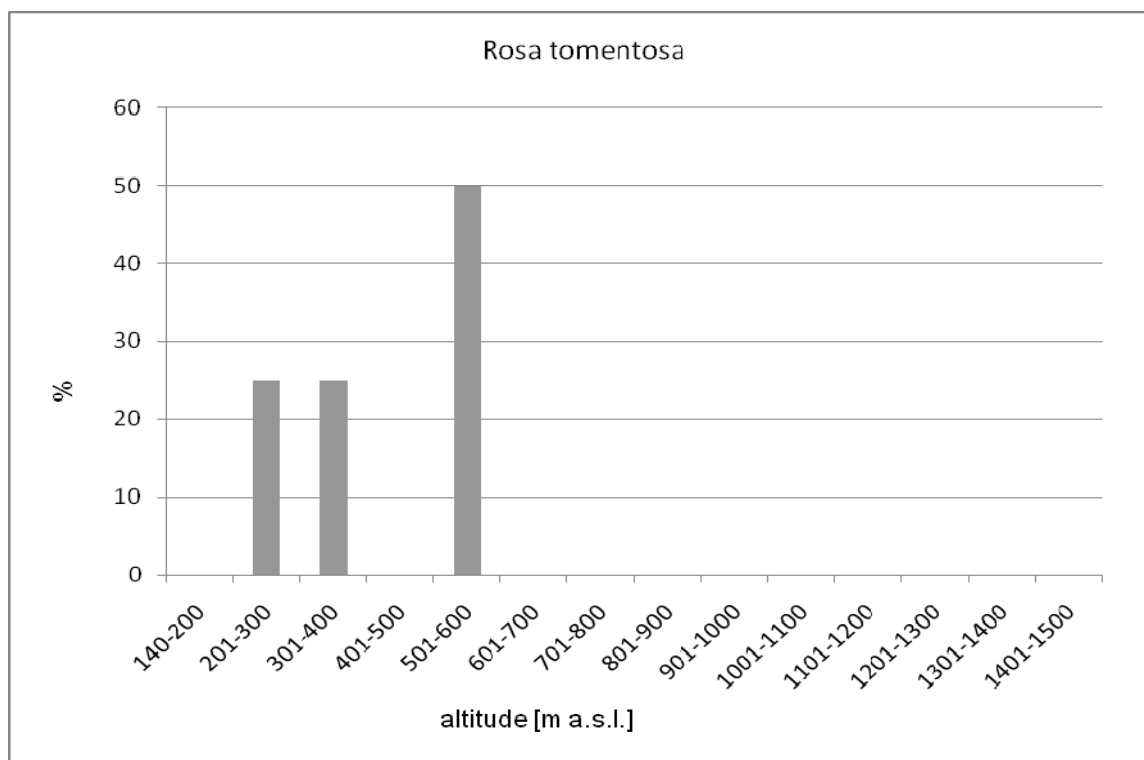
KONČALOVÁ M. N., 1975. *Studies in rose pollen II. Branched pollen tubes*. Preslia, 47, 111-116.

VĚTVIČKA V., 1995. *Rosa L. – růže*. In: Slavík, B. (ed.): Květena České republiky 4. Academia, Praha: 206-233.

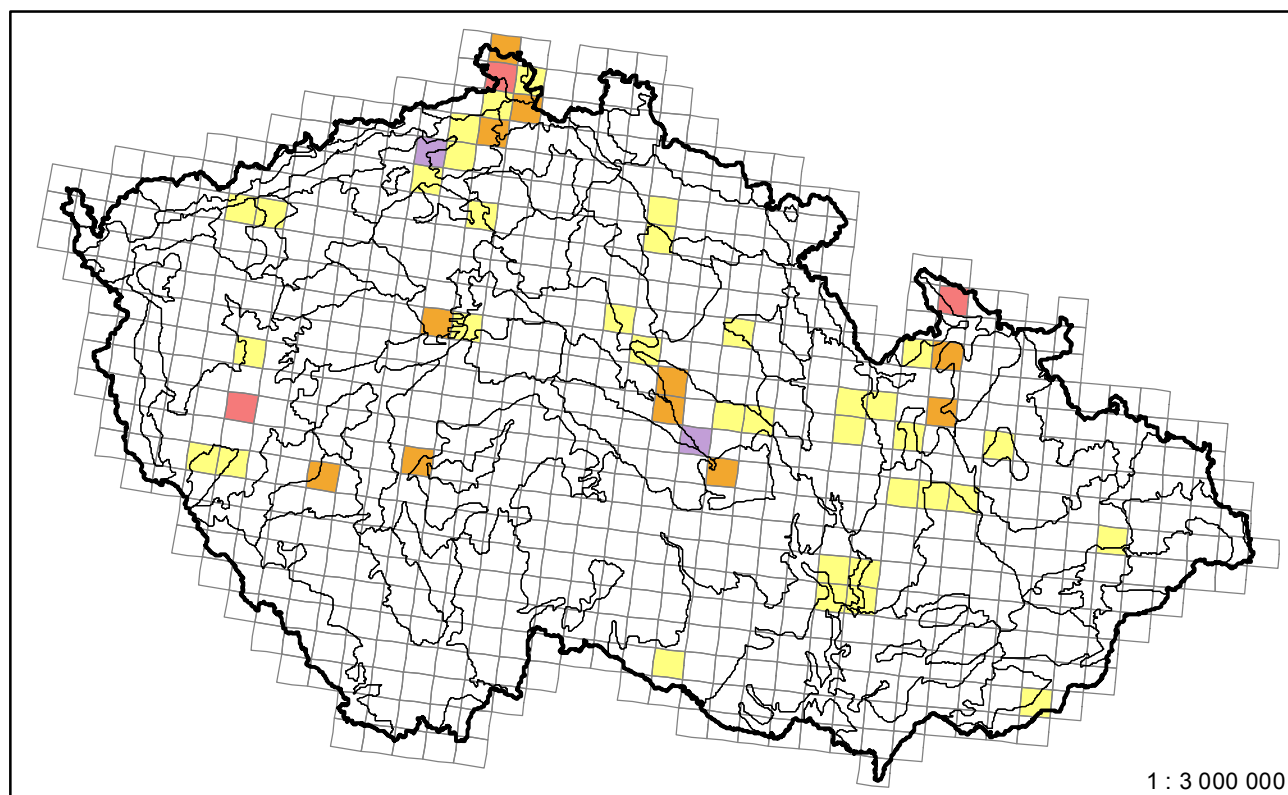
WRONSKA-PILAREK D., JAGODZINSKI A. M., 2011. *Systematic importance of pollen morphological features of selected species from the genus Rosa (Rosaceae)*. Plant Syst Evol 295: 55–72

Výskyt podle nadmořské výšky

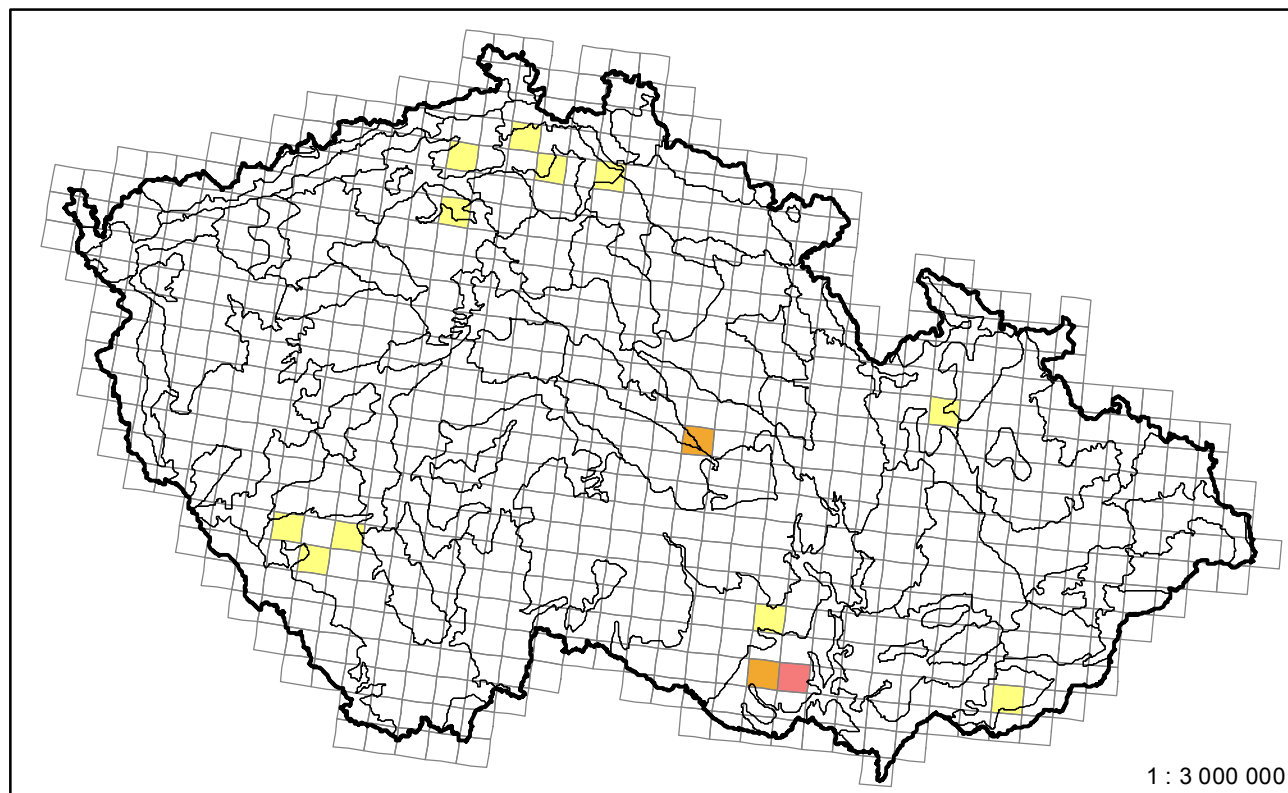

Výskyt do roku 2000

počet lokalit 1 2 3 4

Výskyt po roce 2001

počet lokalit 1 2 3